

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Compendiosa Praxis Beneficiaria

Nicolarts, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1658

Pius Papa V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61991)

plura ea de re ponuntur exempla. Hinc quando Papa dat facultatem alteri auctoritate suâ conferendi, semper censeatur concedere cum clausula *sine praiudicio iuris alterius, quasiti in re, vel ad rem.* *VV ames. in consil. canon. tom. 1. consil. 236. num. 1. Chokier loc. cit. num. 16.* cui Papa non vult derogare, nisi id expresse declaret.

Respondetur ad argumenta contraria.

§. II. Nec obstant verba quantumcumque generalia eiusmodi privilegiorum, quia debent restringi, ut non operentur in praiudicium tertii, *Gonzalez loc. pract. num. 7. & 8. Chokier supra. num. 8. & 9.*

Adiicitur Constitutio Pii Papæ 5.

§. 12. Pro maiori autem Lectoris notitia *Pianam* istam Constitutionem hinc adscribere placuit.

PIUS PAPA V.

Exordium.

AD perpetuam rei memoriam, Ad exequendum Pastoralis officii debitum, vigilantibus studiis intendentes ad ea, per quæ Cathedralium, aliarumve Ecclesiarum, nec non Monasteriorum, beneficiorum, seu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum prospero profectui, Diviniq; cultus augmento, & opportunæ congruæq; sustentationi, Parochialium Ecclesiarum eisdem unitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercentium utilitati rectâ ratione, & providâ moderatione consuli, & salubriter provideri valeat, libenter interponimus Nostræ sollicitudinis partes,

Pii Papæ 5. Constit. 47. Bullaris tom. 2.

Ordinarii excedebant serm. nos Con. c. l. i. Tridentini

Num. I. Hinc est, quod Nos, ad quorum aures (quod non sine animi Nostri molestia referimus) pervenit, nonnullos ex venerabilibus Fratribus Nostris Patriarchis,

chis,

chis, Archiepiscopis, & Episcopis, in deputandis vicariis, ac in assignatione portionum vicariis perpetuis Parochialium dictis Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuò unitarum ex Concilio Tridentino faciendâ, ita modum excessisse, ut parùm, aut nihil ex fructibus, redditibus & proventibus Parochialium Ecclesiarum sic unitarum, Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, aliisve locis piis remanserit; ob idq; multæ ortæ sint super hoc controversiæ circa interpretationes Decreti dicti Concilii.

in assignatione portionum vicariis perpetuis faciendâ.

II. Nos ad eas tollendas animum intendentes, considerantesq; uniones ipsas ideò à Prædecessoribus Nostris factas esse, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitorum Ecclesiis, Monasteriis, Collegiis, beneficiis & locis piis, quibus illa uniuntur, faciliùs onera eidem incumbentia supportentur, & promptiùs à Ministris Ecclesiasticis in eisdem Divina officia celebrentur, hospitalitas serveatur, aliaq; charitatis opera exercentur: ac etiam ut nihilominùs cura animarum dictarum Parochialium laudabiliter exerceretur, motu proprio, & ex certa Nostra scientia, auctoritate Apostolicâ, hâc Nostrâ perpetuò valiturâ Constitutione statuimus & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipsius Concilii mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos in assignatione portionis ipsis vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipsorum Prælatorum arbitrio faciendâ, ita se continere & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorû annuorum summa, computatis

Declarat ideò Pontifex ipse quantitatem ipsarum portionum.

tatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis, eis omninò assignentur, nisi vicariis solitum fuisset plus assignari, sive in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaq; numerata, fundo, seu alia re stabili portio huiusmodi constituatur: cujuscumque valor Parochialis Ecclesia unita fuerit, & habita etiam ratione reddituum, & onerum loci, cui parochialis ipsa unita fuerit: ita quod portiones ultra, vel infra dictas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta hactenus assignatæ, vel in posterum forsan assignandæ, quoad excessum & defectum huiusmodi nullius roboris & momenti existant, & ad summas prædictas reductæ & auctæ respectivè censeantur; nisi tamen valor annuus ipsius parochialis unitæ habitæ ratione, ut præfertur, minor sit quinquaginta scutis, quo casu portio assignata, vel assignanda vicario perpetuo non debeat excedere summam annuam valoris dictæ parochialis, sed sufficiat, quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuantur ipsi vicario perpetuo.

*Et ad quos
spætes omnes
solvendi
quinden-
nari pro ip-
sis portio-
nibus.*

III. Et quoniam iniquum esset, eos qui commodis privantur, eadem onera, quæ priùs sustinebant, debere sufferre, volumus & statuimus, quod Ecclesiæ, Monasteria, Collegia, beneficia, & pia loca huiusmodi, in quorum Parochialibus Ecclesiis unitis continget vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipsis vicariis perpetuis assignatorum, ad solutionem quindenriorum, quam Nobis & Camera Apostolicæ solvunt, ulterius non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum Parochialium percipiuntur. Ita tamen quod vicarii perpe

perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à Sede Apostolica novam provisionem suæ deputationis, & solvere annatam pro portione fructuum, reddituum, & proventuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas, nec aliàs ad possessionem dictarum vicariarum perpetuarum, & servitium earundem parochialium admitti possint, nisi solutâ annatâ, & expeditis literis Apostolicis novæ provisionis, ut præfertur, alioquin integrum quindennium solvi debere, nec vicarii prædicti antea tutâ conscientiam fructus percipere possint.

IV. Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum prævio examine, & approbatione deputentur.

V. Et si dictæ parochiales unitæ erunt monasteriis Regularium Mendicantium, possint à superioribus dictorum Monasteriorum nominari ex ipsis Mendicantibus, quos si Ordinarii prævio examine per se, aut eorum vicarios faciendo, idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, ita pro idoneis approbaverint, teneantur in vicarios, ad nutum tamen suorum superiorum amovibiles, deputare. Idemq; etiam servetur in Regularibus Monachis tantum, dummodò in ea parochiali, in qua unus ex Monachis fuerit servatâ formâ prædictâ vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quatuor alii ex dictis Monachis.

Es facultas eligendi vicarios.

Facultas mendicantium circa vicarias ipsius unitis.

*Decretum
irritans.*

VI. Sicq; per quoscumque iudices quavis auctoritate fungentes, sublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi potestate, iudicari & interpretari debere, nec non irritum & inane decernimus, quicquid secus à quoquam quavis auctoritate attentatum forsitan est hæctenus, vel in posterum contigerit attentari.

*Clausula
derogato-
riæ.*

VII. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscumque,

*Iussu pub-
licæ rationis.*

VIII. Volumus autem, quod præsentis literæ in Cancellaria Nostra Apostolica, & ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuò valituras describantur.

*Exemplo-
rum fides.*

IX. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergò &c. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kal. Novemb. Pontificatus Nostri anno secundo,

*An vica-
ria perpe-
tua debe-
ant confer-
ri per con-
cursum.*

§. 13. Sed quoniam modò versamur in materia vicariorum perpetuarum, offert se celebris controversia, an nimirum eadem prævio examine per concursum conferri debeant, vel non? quam quidem quæstionem iam pridem, & in dies agitari videmus inter Episcopos Belgij, eorumve ministros & officiales, ac Clerum nostrum Leodiensem; illis vacantes in Diocæsesibus suis, vicarias Parochialium Ecclesiis, seu Monasteriis
Leodi-

Leodiensibus unitarum, non secus, atque alias quascumque Ecclesias Parochiales concursui obnoxias prætendentibus, & de facto exponentibus, frustra resistente & protestante Clero Leodiensi. Paucis itaque sensum meum edicam.

§. 14. *Respondeo secundo* vicarias perpetuas minimè per concursum conferendas, sed solum ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Ecclesiis Parochiales sunt unitæ & annexæ, de iis providendum, cum examine tamen simplici & approbatione Episcopi Diocesani. Constat ex c. extirpanda 30. §. qui verò de præben. c. unico. de capell. monach. Clem. 1. de iure patron. quia verò à iure antiquo recedendum non est, nisi aliud exprimat in novo, l. precipimus. 32. C. de appellat. id ipsum etiam disertis verbis colligitur ex antedicta Constitutione Pii V. *Volumus insuper & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum prævio examine & approbatione deputentur. Quid clarius?*

Resolvitur negative ex Piana Constitutione.

§. 15. Nec dici potest, quod Piana Sanctio correctoria sit Concilii Tridentini sess. 24. cap. 18. ut malè opinatur Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 53. siquidem Concilium Tridentinum ibidem non de vicariis, sed de Parochialibus Ecclesiis manifestè statuit, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 292. Zypaus in consultat. canon. lib. 1. tit. de elect. consultat. 2. Rota apud Cavaler. decis. 599. num. 1. uti legenti patebit. Vacare enim ibidem Ecclesias dicit, nunquam vacant unitæ: in vacantibus vicarios constitui iubet, vicarii vicarios non habent. clericos. 4. de off. Vicar. De Rectore provideri Ecclesiæ dicit, hinc tantum deputantur vicarii, cum illi, quibus unio facta est, ipsi Rectores sint: conferri ibi parochiales Ecclesiæ dicuntur; denique totus Concilii contextus sonat ea, quæ accidunt in provisione ipsius tituli Ecclesiæ parochialis, non autem in subrogatione vicarij, penes quem solum exercitium curæ residet; & idcirco in vicariis sufficit sola nominatio eius, cui Ecclesia est unita, & examen simplex, atque approbatio Episcopi Diocesani, non autem examinatorum synodalium. *Garcias loco præcit. num.**

Quæ in hoc non est correctoria Concilii Tridentini

cit. num. 293. & elegantissimè Zypæus d. consultat. Rota decis. supra. cit. apud Cavaler. Et ita persapè tum à S. Congregatione Concilij Tridentini interpretum fuit declaratum, ut referunt Zerola in praxi Episcop. part. 2. verb. Vicarius. §. 7. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quest. 9. num. 93. & 94. Garcias loc. cit. à num. 289. usque ad num. 296. Atque hanc sententiam unanimiter & passim tenent Doctores, Zerola loc. cit. Flamin. Paris. supra. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. 4. 3. num. 53. & gloss. 6. num. 161 & 162. V. golin. de off. & potest. Episc. cap. 50. §. 3. num. 8. Quaranta in sum. Bullary verb. beneficiorum Parochialium collatio. in addit. vers. Tertio quaritur. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 3. n. 9. vers. neque fit concursus. Less. de iust. & iure. lib. 2. cap. 34. dubit. 16. num. 82. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 289. & seq. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 60. num. 32. & de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 35. & 45. Gauantus in enchirid. Episcop. verb. Vicarius perpetuus. num. 8. Zypæus loc. praxit. & in analyt. iur. Pontif. nov. lib. 1. tit. de elect. sub. num. 15. qui unicus, uti nationalis ipsis Belgis deberet esse pro mille. Quæ sententia etiam sæpiùs canonizata fuit à Supremo Rotæ Romanæ Tribunali, tã in recent. part. 1. decis. 102. num. 1. & seq. & part. 2. decis. 323. num. 8. ac decis. 777. num. 1. & seq. quàm apud Cavaler. decis. 274. num. 4. & 5. item decis. 595. num. 4. & 5. ac decis. 599. num. 1.

Collatio-
nos autem
vicariarū
aliter fa-
ctæ irritæ
sunt.

Diluuntur
argumenta
contraria.
Primum.

§. 16. Quin si dictæ vicariæ conferantur per concursum, irritæ omninò sunt eiusmodi collationes ex Decreto irritanti in dicta Constitutione Pii V. adiecto, uti decidit Rota apud Cavaler. praxit. decis. 595. num. 5. & decis. 599. sub fin. de cuius clausulæ vi & potestate vide infra. tit. 3. dub. 2. §. 8.

§. 17. Non obstat primò, si dicatur, quod à iure disposita in Pastoratibus, locum habeant in vicariis eorum; siquidem ad ea pertinent, quæ personarum capacitatem, ætatem, ordines, residentiam, beneficiorum pluralitatem, idioma, & his similia respiciunt, eoq; pertinent Canones id innuentes. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 18. & seq. non autem ad illa spectant, quæ respiciunt vicariorum constitutionem, quatenus alios concernit, id est, patronos, collatores &c. vel eos, quibus

quibus ius ministros subrogandi, & vices demandandi competit. ita Zypæus in consultat. canon. lib. 1. de elect. consultat. 2.

§. 18. Nec obest *secundò*, quod Parochiales iuris patronatus Ecclesiastici subiaceant concursui, adeoq; & vicariæ personis Ecclesiasticis, seu earum Ecclesiis unitæ. Nam negatur consequentia, cum longè diversa sit ratio unius ab alia; qui enim sub patronatu est, verus omninò Rector est, nec potest patronus administrationi illius se immiscere. *c. noverint. 10. q. 1. c. præterea. 4. de iure patron. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 3.* qui autem unitam habet parochiam, Rector est, alter vicarius & minister: maior hinc nexus est; maior auctoritas: cui quò minùs derogetur, & concordia à dependentia fulciatur; mirandum non est, si non æquè in unitis, atque patronatui subiectis Ecclesiis concursum præscripserit Concilium Tridentinum. Zypæus loc. præcit.

Secundum

§. 19. Advertendum tamen, quando unio non est ipsius tituli, sed tantum bonorum, decimarum &c. ita ut is, cui bonorum unio fit, nullum ius in beneficio retineat, nullamve in Ecclesia auctoritatem, tunc cui facta est unio, non fit Rector, aut primitivus Pastor, sed Sacerdos in ea Ecclesia constitutus, actu & habitu est Rector, & is cui talis facta est unio, proventuum utilitatem possidet instar prædii, non autem tituli spiritualis; & tunc secus est dicendum, & concursus faciendus, uti in Parochialibus, à quibus tales vicariæ nihil differunt, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. n. 299. 300. & 301. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. n. 34. & 35. Zypæus in consultat. canon. loc. cit. Rota decis. 710. num. 1. & 2. part. 2. recent.*

Ubi tamen unio tantum esse facta bonorum, non autem tituli beneficii, concursus habet locum.

§. 20. Vicariæ autem, ubi deest instrumentum unionis vel annexionis, probantur & dignoscuntur ex diversis signis; atque in primis ex titulo Domini, quod v. g. dignitates, Collegia, vel Monasteria ius principalis Pastoris prætendentia, in locis vicariarum habent, iunctâ perceptione decimarum; dein ex oneribus, si nimirum sustineant omnia onera Ecclesiæ unitæ, tam ratione visitationis, quàm quæ pro reparatione & fabrica totius, vel partis eiusdem Ecclesiæ debentur, *Rota decis. 102. n. 243. & 4. part. 1. recent.* Item si teneantur suppeditare dictis Pa-

Vnde vicariæ dignoscantur.

rochiis calicem, Missale, aut alia huiusmodi, *Stephan. D'Aluin. in trac. de potest. Episc. cap. 15. num. 3.* Potissimum tamen pro vicariis comprobandis argumentum est certæ portionis assignatio; merito enim receptum est, quod ubi certa portio Canonicis vel Monachis assignatur, & reliqui fructus vicario relinquuntur, ipse non propriè vicarius, sed parochus principalis censerì debeat, & bonorum Ecclesiasticorum habere rei venerationem; non item, ubi certa portio assignatur vicario, ut patet in exemplo quotidiano, quando unio fit accessoriè, aut dum intra ambitum parochiæ, ob illius latitudinem, vel multitudinem populi nova Ecclesia ædificatur, & sacerdos ibidem constituitur cum certa portione; nam tunc illi, quibus unitæ sunt Parochiales, sicut & Parochi matricis, censentur Rectores principales, alii autem, quibus certa portio ex fructibus seu decimis assignatur, vicarij, *gloss. inc. exposuisti. 33. verb. necessitas. de præben. Abb. ad idem c. exposuisti. num. 10. & addit. ad eundem inc. postulasti. 27. de rescript. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. n. 16. Basseus in floribus Theolog. practic. verb. Vicarius. num. 5. Zypaus in consultat. canon. tit. de elect. consultat. 2. Rota decis. 710. num. 3. part. 2. recent. & apud Cavaler. decis. 595. num. 1. & 2.* Nam cum Parochus ratione sui beneficij omnia iura tam auctoritativa seu honorifica, quam utilia, ut sunt oblationes & decimæ, per districtum suæ parochiæ habeat sibi competentia, planum est, quod Sacerdos in ea constitutus cum congrua portione, parte verò iurium, oblationum, aut decimarum priori Parocho reservatâ, non sit in suo districtu Parochus ex proprietate sermonis, sed vicarius, manetq; alter Parochus primitivus, qui plerumque patronus Ecclesiasticus nominatur. Quod præcipuè obtinere solet in dignitatibus, & Collegiis Ecclesiasticis, quibus in dotem maximè olim altaria, atque Ecclesiæ Parochiales assignari, vel uniri consueverunt, quo titulo vel desuis Collegiis aliquè Sacerdotem, vel alium constituere solent auctoritate Episcopi Diocesani instituendum, qui Parochialia munia subeat, perceptâ ex proventibus Parochialibus portione competente, reliquis

reliquis autem dignitati, aut Collegio relictis: & qui sic constituuntur, procul dubio sunt vicarij: alij autem primitivi Pastores, apud quos cura animarum principaliter, seu habitualiter; apud vicarios verò minùs principaliter & exercitio tenus, seu actualiter residet: ideoq; dicuntur vicarij Rectores curæ animarum, licet propriè non sint Rectores Ecclesiæ. *gloss. in c. super eo. 6. verb. annexæ. de praben. in 6. Barbosa de iure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 16. & seq. Layman Theolog moral. lib. 4. trac. 2. cap. 9. sub num. 8. Tametsi vicarij vulgari sermone, & ab exercito Pastores dicantur. Constant hæc ex c. ad audientiam. 3. de Eccles. edifican. & Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 7. & sess. 25. de reform. cap. 16. Zypæus loc. cit. Barbosa supra num. 26.*

D V B I V M VIII.

An Concordata Germaniæ capiant beneficia, in quibus quis habet regressum, vel ius Coadiutoriæ: ita ut Ordinarii ea in mensibus suis vacantia, in vim eorundem Concordatorum liberè conferre possint?

S. I. **N**otandum primò, regressum nihil aliud esse, quàm *Regressus quid sit.* reversionem ad beneficium cessum, seu dimissum; quod ius datur à solo Papa, quando nimirum in bullis resignationis beneficii concedit, ut si resignatarius præmoriatur, beneficium resignatum revertatur ad resignantem: ob publicam scilicet Ecclesiæ utilitatem, & personæ resignantis merita: unde liquet, quod regressus habeat causam iuris de præterito, & non simpliciter juris de futuro, cum supponat ius pristinum, sicut privatio habitum. *Rebuff. in praxi part. 3. tit. de regressibus. Mandosius de signat. grat. tit. regressus.*